

Spis treści

Wykaz skrótów | 11

Przedmowa (*Marek Niedużak*) | 13

CZĘŚĆ I

Odpowiedzialność przebijająca w prawie amerykańskim
i włoskim (*Magdalena Zmysłowska*) | 19

1. Zagadnienia wstępne | 19
 - 1.1. Pojęcie odpowiedzialności przebijającej, terminologia | 19
 - 1.2. Cel wprowadzenia odpowiedzialności przebijającej | 22
 - 1.3. Przedmiot pracy i przyjęte założenia | 24
2. Odpowiedzialność przebijająca w prawie amerykańskim | 26
 - 2.1. Uwagi wprowadzające | 26
 - 2.2. Grupy kapitałowe. Pojęcie dominacji i zależności
w amerykańskim prawie spółek | 31
 - 2.3. Teorie odpowiedzialności przebijającej | 33
 - 2.3.1. Klasyczne teorie odpowiedzialności przebijającej | 33
 - a) Uwagi wstępne | 33
 - b) Doktryna instrumentalnego traktowania spółki
(tzw. *instrumentality doctrine*) | 34
 - c) Doktryna alter ego | 36
 - d) Doktryna tożsamości (tzw. *identity doctrine*) | 39

- 2.3.2. Jednoelementowe teorie odpowiedzialności przebijającej | 40
 - a) Uwagi wstępne | 40
 - b) Przypadki spółek pozornych (tzw. *sham or shell corporations*) | 41
 - c) Przypadki używania spółek w oszukańczych, niesprawiedliwych bądź bezprawnych celach | 42
 - d) Przypadki dotyczące kwestii regulowanych prawem federalnym | 43
 - e) Doktryny dotyczące grupy spółek (ang. *single business enterprise*) | 44
- 2.3.3. Podsumowanie | 46
- 2.4. Odpowiedzialność przebijająca w wybranych jurysdykcjach w Stanach Zjednoczonych | 47
 - a) Wprowadzenie | 47
 - b) Stan Nowy Jork | 50
 - c) Stan Teksas | 54
 - d) Stan Kalifornia | 57
 - e) Stan Delaware | 59
 - f) Orzecznictwo federalne dotyczące odpowiedzialności przebijającej | 61
 - g) Podsumowanie | 63
- 2.5. Dane statystyczne dotyczące odpowiedzialności przebijającej | 64
 - a) Uwagi wstępne | 64
 - b) Badania przeprowadzone w latach 90. XX w. | 64
 - c) Badania przeprowadzone na początku XXI w. | 66
- 2.6. Podsumowanie | 68
- 3. Odpowiedzialność przebijająca w prawie włoskim | 70
 - 3.1. Uwagi wprowadzające | 70
 - 3.2. Grupy kapitałowe. Pojęcie dominacji i zależności we włoskim prawie spółek | 72
 - 3.3. Podstawowe zasady włoskiej regulacji | 74

- a) Wprowadzenie | 74
 - b) Zakres podmiotowy regulacji | 76
 - c) Przesłanki odpowiedzialności podmiotów dominujących | 77
 - d) Odpowiedzialność innych podmiotów za szkodę wyrządzoną spółce zależnej | 81
 - e) Charakter odpowiedzialności przewidzianej w art. 2497 włoskiego kodeksu cywilnego | 82
- 3.4. Podsumowanie | 83
4. Propozycja nowelizacji Kodeksu spółek handlowych z dnia 28 lipca 2009 r. dotycząca prawa grup spółek | 85
- 4.1. Uwagi wprowadzające | 85
 - 4.2. Treść proponowanej nowelizacji Kodeksu spółek handlowych dotyczącej prawa grup spółek | 87
 - 4.3. Doktryna Rozenblum jako inspiracja twórców projektu nowelizacji Kodeksu spółek handlowych dotyczącej prawa grup spółek | 90
 - 4.4. Ocena projektu nowelizacji Kodeksu spółek handlowych dotyczącej prawa grup spółek | 92
5. Przepisy prawa konkurencji a zagadnienie odpowiedzialności przebijającej | 95
- 5.1. Uwagi wprowadzające | 95
 - 5.2. Regulacje ustawy o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji | 97
 - 5.3. Ustawa o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji a koncepcja odpowiedzialności przebijającej | 103
6. Wnioski końcowe | 104

C Z Ę Ś Ć II

Odpowiedzialność przebijająca w prawie niemieckim, austriackim i szwajcarskim (*Paweł Mazur*) | 107

1. Wprowadzenie | 107
2. Odpowiedzialność przebijająca w prawie niemieckim | 110
 - 2.1. Źródła i zakres obowiązywania zasady ograniczonej odpowiedzialności wspólników | 110
 - 2.2. Odpowiedzialność przebijająca (*Durchgriffshaftung*) | 113
 - 2.2.1. Cechy odpowiedzialności przebijającej | 113
 - 2.2.2. Uzasadnienie doktrynalne | 113
 - 2.2.3. Zakres zastosowania odpowiedzialności przebijającej (*Durchgriffshaftung*) | 116
 - 2.2.3.1. Pomieszanie mas majątkowych spółki i wspólników (*Sphärenvermischung*) | 117
 - 2.2.3.2. Materialne niedokapitalizowanie spółki (*materielle Unterkapitalisierung*) | 121
 - 2.2.3.3. Doprowadzenie do unicestwienia spółki (*Existenzvernichtung*) | 123
 - 2.2.3.4. Podsumowanie | 126
 - 2.3. Odpowiedzialność przebijająca w koncernach | 127
 - 2.3.1. Wprowadzenie | 127
 - 2.3.2. Pojęcie koncernu w prawie niemieckim | 128
 - 2.3.3. Odpowiedzialność akcjonariusza w koncernie spółki akcyjnej | 133
 - 2.3.4. Odpowiedzialność udziałowca w koncernie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością | 134
 - 2.3.5. Podsumowanie | 136
 - 2.4. Przebicie przez przypisanie w prawie niemieckim (*Zurechnungsdurchgriff*) | 136
 - 2.4.1. Podstawy przebicia przez przypisanie (*Zurechnungsdurchgriff*) | 138
 - 2.4.2. Przypisanie zachowania (*Zurechnung von Verhaltensweisen*) | 139

- 2.4.3. Przypisanie wiedzy (*Zurechnung von Kenntnissen*) | 140
 - 2.4.4. Przypisanie cech (*Zurechnung von Eigenschaften*) | 140
 - 2.4.5. Podsumowanie | 141
- 2.5. Konkluzje | 142
- 3. Odpowiedzialność przebijająca w prawie austriackim | 143
 - 3.1. Wprowadzenie | 143
 - 3.2. Konsekwencje prawnej odrębności spółki i wspólników | 143
 - 3.3. Posługiwanie się koncepcją odpowiedzialności przebijającej w austriackim orzecznictwie | 145
 - 3.3.1. Odpowiedzialność wspólnika za doprowadzenie do niewypłacalności spółki w świetle orzeczenia Euming | 146
 - 3.3.2. Faktyczne kierownictwo nad działalnością spółki a odpowiedzialność wspólnika w świetle orzeczenia OGH 8 ObA 98/00 w | 147
 - 3.3.3. Prz przesłanki odpowiedzialności przebijającej w świetle orzeczenia Salzburger Tourismusverband | 148
 - 3.3.4. Odpowiedzialność przebijająca w nowszym orzecznictwie austriackiego Sądu Najwyższego | 150
 - 3.4. Dochodzenie odpowiedzialności deliktowej od wspólnika | 152
 - 3.5. Przebicie przez przypisanie w prawie austriackim (*Zurechnungsdurchgriff*) | 154
 - 3.6. Konkluzje | 155
- 4. Odpowiedzialność przebijająca w prawie szwajcarskim | 156
 - 4.1. Wprowadzenie | 156
 - 4.2. Odpowiedzialność w koncernach szwajcarskich | 156
 - 4.2.1. Pojęcie koncernu | 156
 - 4.2.2. Odpowiedzialność przebijająca | 157
 - 4.2.3. Odpowiedzialność faktycznych zarządców (*materielle Organshaft*) | 159
 - 4.2.4. Szczególna odpowiedzialność za naruszenie zaufania koncernowego (*Konzernvertrauen*) | 161
 - 4.3. Konkluzje | 164
- 5. Wnioski dla ustawodawcy polskiego | 164

Bibliografia | 171

1. Monografie | 171
2. Czasopisma | 175
3. Akty prawne | 179
 - Akty prawa polskiego | 179
 - Orzecznictwo | 179
4. Projekty aktów prawnych i inne materiały legislacyjne | 183